

Hej Granne! Nr 2 – juni 2024

Örby Villaförening arbetar sedan 1917 för att förbättra ditt grannskap

I sommar vill vi ha en bra

Ljudmiljö!

Det är härligt med sommarvärme och att kunna vara i trädgården. Under flera veckor i maj har det nu varit lika varmt ute som inne. Då växer boytan flera gånger om. Hängmatta, trädgårdsmöbler och fåtöljer, likaväl som hoppmattor och gungor gör trädgården tillgänglig för alla åldrar. Men när alla är ute i trädgården blir det också mer buller av barn som leker och av arbete med olika maskiner.

Ljudmiljön är det mest komplicerade att styra i en stad eftersom det är mer kopplat till aktiviteter än till platser. Det kan också vara både positivt och negativt beroende på vilken relation du har till ljudet. Att höra vad som händer runt omkring är i grunden något positivt. En indikation på liv. Det fick vi ett vackert prov på under loppisen i Aspöparken den 19 maj då den lokala jazzgruppen Daze spelade. Det förhöjde stämningen i parken och skapade glädje för alla deltagare.

Jazzgruppen Daze spelade på loppisen i Aspöparken den 19 maj. Foto: P.M. Sällström

Motsatsen att det är helt tyst upplever många som obehagligt. Så det gäller att hålla ljudet på en lagom nivå. Ett mått på det är om du kan höra fågelkvitter och prata med varandra utan att bli trött på rösten. Då är den allmänna ljudnivån tillräckligt låg. Svårigheten idag är att tekniska prylar har en alltför hög ljudnivå. De överröstar naturens egna ljud.

För att alla ska få nytta av sin trädgård i sommar uppmanar Villaföreningen därför alla grannar att visa hänsyn till varandra när de planerar för ljudstarka aktiviteter. Vi föreslår framförallt att ni avstår från att jobba med gräs- eller häckklippning, högtrycks-spolning eller andra bullriga verktyg före kl 9 på morgonen.

Tänk också på att barn som skriker i studsmattor blir väldigt tröttsamt i längden, så prata med barnen så att de begränsar sin lektid. I det fall ni har ett bygge ska ni avtala med byggaren vilka tider som gäller för bullriga aktiviteter. Huvudregeln är att det sker dagtid på normal arbetstid 8-16, men fram till 18 kan vara rimligt i undantagsfall, men inte efter kl 20. Om ni ska ha en fest så informera de närmaste grannar i god tid innan.

Genom att planera våra aktiviteter utifrån hänsyn till grannarnas behov kan vi visa respekt för varandra. Det lägger grunden för ett trivsamt grannskap och god grannsämja.

/Pehr Mikael

Grön satsning i Örby

Byggstarten för den gröna satsningen i Örby närmar sig. Nya träd, buskar och insekts-hotell ska stärka den biologiska mångfalden i Örby och Bandhagen. Dessutom planeras insatser för att förebygga översvämningar.

Villaföreningen driver sedan länge frågan om att behålla grönstrukturer och träd i Örby så det är mycket glädjande med stadens ökade grönsatsningar.

Källa: Stockholms stad. Förstärkning grönstruktur Örby – Bandhagen. Programutredning 2023-04-04

Projektet består av flera delområden inom de sydöstra delarna av Örby begränsade av Årdalavägen, Helgestavägen och Forsavägen med intilliggande parker och grönområden. Satsningen sträcker sig också utanför Örby med åtgärdsförslag för att behålla och stärka gröna samband mot Bandhagen och Högdalen.

Årdalavägen är identifierad som flödesväg vid skyfall och därför planerar staden för utökade planteringar av träd och ytor som kan magasinera vatten och stoppa upp vattenflödena. Också på Helgestavägen planeras motsvarande åtgärder. Befintliga grönområden i anslutning till Forsavägen och

Sätterstavägen har också identifierats som viktiga för att ta hand om dagvatten och skyfall. Då grönområdena är relativt otillgängliga är de också viktiga för biologisk mångfald. Förslag för att öka den biologiska mångfalden finns med i de planerade åtgärdsförslagen. På Stockholms stads hemsida stockholm.se under ”Stockholm växer” finns de olika delprojekten med åtgärdsförslag beskrivna. Arbetet planeras att starta under vintern 2024/2025 och färdigställas under 2025.

/Torbjörn

Områdesindelning för åtgärdsförslagen

- A Lillskogen
- B Utsiktsberget
- C Årdalavägen – Helgestavägen
- D Forsavägen
- E Hällmarksskogen och Grytet
- F Skebokvarnsvägen
- G Parkstråket Skebokvarnsvägen – Bandängen
- H Skogsstråket Skebokvarnsvägen - Högdalen

Örby trädgårdssällskap bildat

Örby Trädgårdssällskap startades den 7:e mars med ett medlemsmöte som hölls på Park Folkets Hus. Initiativet har fått ett mycket positivt gensvar och vi är redan 60 trädgårdsintresserade medlemmar. Trädgårdssällskapet tackar Örby Villaförening för startbidraget! Sällskapet är en ideell förening med syfte att samla odlingsintresserade under trivsamma former för att ge erfarenhetsutbyte, kunskap och inspiration kring ett långsiktigt hållbart, vackert och grönskande odlingsbruk.

Under våren har ett antal aktiviteter genomförts. Först ut var en gemensam beställning av perenner och, noga räknat, 437 nya växter finns nu i våra Örbyträdgårdar. En bokcirkel

har gått av stapeln där vi tog med våra favoritträdgårdsböcker och berättade om hur dessa inspirerat oss. Mötena bygger fina nätverk och ger nya kontakter i området. Nästa möte kommer att hållas på Örby Bibliotek.

På loppisdagen hade trädgårdssällskapet ett bord i Aspöparken där vi sålde trädgårdsböcker och plantor samt berättade om föreningen. Tomater, verbena, gurkor bland annat hade en strykande åtgång – nästa år blir det mer, det kan vi lova.

Sedan hölls ett föredrag på Park av under-teknad; ”Stora drömmar på liten yta” som är en berättelse, om att förverkliga sina trädgårdsdrömmar och om att bygga tydliga rum, men också om vikten av planering för att uppnå dem.

Örby trädgårdssällskaps första studiebesök gjordes i början av juni när vi besökte paret Lindvalls fantastiskt inspirerande trädgård i Tungelsta.

Vi har etablerat ett samarbete med Örby Biblioteks Vänner, ÖBV, och samlades till ett författarsamtal med Mariette Glodeck som skrivit boken ”Världens viktigaste trädgård”. Söndag 9 juni ordnade vi nu senast en trädgårdsrunda i Örby med besök i tre Örbyträdgårdar, ett evenemang som vi avser upprepa en till två gånger per år. Till hösten blir det besök i Dahliaparken i Enskede, besök i Rågdalens skogsträdgård och fler föredrag, mindre möten och workshops. Välkommen som medlem du också! Gå in på vår hemsida www.orbyts.se och se hur du blir medlem. Årsavgiften är 250.- och 75.- för ytterligare medlem i samma hushåll. Vill ni mejla så är adressen info@orbyts.se.

Jag önskar er alla en härlig odlingsommar!

/Linda Marend, ordförande

Sygruppen fortsätter i höst

Örby sygrupp drar igång igen i höst! Om du är intresserad av att veta mer kan du gå med i Facebookgruppen *Örby sygrupp*.

Gruppen har under våren träffats tolv gånger mellan 18:30 och 21:00 i Brännkyrka församlingshem för att sy tillsammans, under handledning av Örbybon och textilläraren Johanna Ramstedt. De 14 deltagarna har alla varit med för att de tycker om att sy och förhoppningsvis lära sig mer. Det har sytts allt, från små lagningar till hela plagg. Var och en har tagit med det som den vill jobba med, eller bara behöver hjälp att komma vidare med. Det finns både symaskin och overlock att låna, även om de flesta har tagit med sig egna maskiner. En del deltagare har sytt hela livet och vill mest ha sällskap när de skapar, medan andra är mer eller mindre nybörjare. Alla hjälps åt, pratar och fikar. Det handlar till syvende och sist om att må bra och ha roligt!

/Johanna

Gårdsloppis 22 september

Nästa loppis blir den 22 september kl 10-15. Då blir det hemma hos de boende på deras gårdar. Det är gratis för medlemmar att vara med. Boende i eget hus tecknar medlemskap för 150 kr som då gäller resten av 2024 samt 2025. Även icke-medlemmar som bor i flerbostadshus i området är välkomna. För dem kostar det 75 kr. Alla ska hänga upp vår gula flagga. Den kostar 30 kr och hämtas dagen innan lördag 21 september på Frustunavägen 34 fram till kl 12.

Vid loppisen i Aspöparken 19 maj deltog i år drygt 35 hushåll. Scouterna, Örby trädgårdssällskap, ÖIS och jazzgruppen Daze bidrog med aktiviteter. Här ÖVF:s bord med förslagslåda. Ytterligare 45 hushåll sålde i sina egna trädgårdar. Foto: P.M. Sällström

Medlemsavgift, deltagaravgift och betalning för flagga swishas till nummer 1232608271. Medlemsavgift kan även betalas till postgiro 455511-6. Märk alltid betalningen med namn och adress. Anmälan senast 8 september. Vi annonserar i Mitt i söderort, på fb-gruppen Vi som bor i Örby och på föreningens webb www.orbyvf.se

Vi minns Hans Callergård

Vår historienestor Hans Callergård gick beklagligen bort den 1 november 2023. Han föddes 1939 i Stockholms innerstad och flyttade med sin familj till Örby några år senare när hans pappa byggt klart deras egna hem på dåvarande Högdalsvägen, nu Gamla Magelungsvägen som blev lokalgata när

Magelungsleden byggdes kring 1960. Han var aktiv i flertalet föreningar varav tre bara i Örby. Både Villaföreningen, Örby bibliotekets vänner och Brännkyrka Hembygdsförening fick del av hans insatser. Hans särskilda intresse var att dokumentera Örby byggnadshistoria och hur områdets karaktär växte fram sedan början av 1900-talet liksom hur byggnaderna förändrats genom åren. Åtskilliga är vi som var med på Hasses trevliga vandringar och mycket intressanta föredrag. Vid ÖVF årsmöte 2018 överlämnade Hans frukterna av sin dokumentation till Örby villaförening. Han hade då samlat en stor mängd äldre bilder av fastigheter i Örby utifrån en lista på fastigheter från 1903 som saknade officiella gatuadresser. Områdets 63 gatunamn fastslogs senare. Han har lokaliserat flera av dessa ursprungliga fastigheter och även senare tillkomna byggnader till deras nutida gatuadresser och hittat foton på hur de såg ut och även foton på hur det ser ut idag. I den mån han hört något mer om fastighetens funktion har han även noterat det. Hans översikt antyder även hur livet i Örby förändrats genom åren, särskilt minskade lokala utbudet av service (se foton av Myréns Livs nedan).

Korsningen Aspövägen – Örby slottsväg (numera Malmköpingsvägen) från 1940-talet med tidstypiska hus. Huset på hörnet rymde både Myréns Livs på mitten och en godis- och tobaksaffär till höger. Dit sprang barnen från Sturebyskolan över slätten och handlade innan Örbyleden byggdes. Foto: Erik Sjölander

Samma hus på hörnet Aspövägen – Malmköpingsvägen. Nu utan affär. Foto: P.M.

Sällström 2024-06-09

Vi tackar Hans Callergård för hans gåva till alla boende i Örby och den inblick hans översikt ger i Örbyns historia och identitet. Styrelsen planerar nu att under ledning av vår medlem David Fischer använda Callergårds sammanställning som grund för en utställning om Örby på Stockholms stadsmuseum. Det blir den första utställningen om Örby de gör. En sådan utställning fyller en lucka i historien om vår hembygd.

Trädgårdsavfall

Från och med 1 januari 2024 gäller nya bestämmelser om bioavfall. De nya bestämmelserna innebär att trädgårdsavfall ska komposteras på tomten, lämnas till en återvinningscentral, eller samlas in av kommunen. I praktiken innebär detta att det inte längre är tillåtet att elda grenar, löv och annat trädgårdsavfall. Se mer information på <https://www.naturvardsverket.se/om-oss/aktuellt/nyheter-och-pessmeddelanden/2024/april/nya-bestammelser-forbjuder-eldning-av-tradgardsavfall-pa-tomten/>

Öppettider:

Östberga ÅVC Bussens väg 2:

Måndag-torsdag 10:00-20:00

Fredag-söndag 09:00-17:00

Vantörs ÅVC Kvicksundsv 14A (Högdalens industriområde):

Måndag-torsdag 10:00-20:00

Fredag-söndag 09:00-17:00

Tänk på brandrisken

Se till att ha vattenslang och en tunna vatten tillgänglig under sommarens torra dagar. Om det blir lika torrt som förra året är risken stor för brand även i vårt område.

Grannsamverkan

Det har kommit viktig information från polisen gällande bedrägerier. Senaste veckorna har vi sett en oroväckande

ökning av bedrägeribrott mot äldre i Årsta. Flera äldre blev lurade på både pengar och smycken. Det är ett avskyvärt brott som dessvärre fortsätter att öka trots informationskampanjer och nyhetsinslag. Bedragarna använder sig fortfarande att samma metoder; de uppger sig för att ringa från elektronikdjur, bank och andra finansinstitutioner, säkerhetsavdelningar från olika företag och även från polisen. I ett ärende har gärningspersonen ringt och presenterat sig som serviceman från Elektrolux och uppgett att målsägarens dammsugare kan börja brinna om inte filtret eller annan komponent från dennes dammsugare inte bytts ut. Det är ett vanligt sätt för gärningspersonen att komma in i bostaden hos målsägaren. De som begår dessa brott kommer hela tiden på nya sätt att lura personer på sina besparingar och smycken. Vi på lokalpolisområde Globen går oftast ut med information om dessa brott via våra sociala medier, och vi är medvetna att många äldre inte använder sig av sociala medier, därför är det viktigt att du som har sociala medier hjälper till genom att informera dina grannar, vänner, bekanta och släktingar.

Viktig info för att undvika inbrott/stölder

Exempel på förebyggande åtgärder

- Fönsterlås
- Låst altan-/balkongdörr (Lämna inte nyckeln i låset)
- Brytskydd (förhindrar att tjuven kommer in mellan karm och fönster/dörr med sina brytverktyg)
- Rörelsestyrd belysning
- Timerstyrd belysning
- Klippning av buskar/träd för ökad insyn
- Låsa fast stegar och plocka undan möbler eller annat som kan användas att klättra på
- Hjälpa varandra med tillsyn av bostad
- DNA-märkning av värdeföremål Se vidare <https://polisen.se/utsatt-for-brott/skydda-dig-mot-brott/stold-och-inbrott/markdna/> VIKTIGT! Lämna ALDRIG en olåst eller öppen dörr/fönster utan uppsikt.

